

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2019/2020 – 2022/2023

(skrajne daty)

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Chemia rolna
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Przyrodniczych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Przyrodniczych Instytut Nauk Rolniczych, Ochrony i Kształtowania Środowiska
Kierunek studiów	Rolnictwo
Poziom studiów	studia I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kierunkowy
Język wykładowy	j. polski
Koordinator	dr inż. Jan Gąsior
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr inż. Jan Gąsior

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3	20			45					4

1.2. Sposób realizacji zajęć
 zajęcia w formie tradycyjnej

 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
1.3 Forma zaliczenia przedmiotu.

Egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza z zakresu: chemii, gleboznawstwa, ochrony roślin.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów ze składem chemicznym gleb, roślin i nawozów oraz żyznością gleb
C2	Zapoznanie studentów i samodzielne wykonywanie podstawowych analiz chemiczno-rolniczych
C3	Zapoznanie studentów z zasadami obliczania dawek nawozowych

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	zna i rozumie teorię i zjawiska dotyczące nawożenia roślin rolniczych uprawianych na konsumpcję, paszę i do przetwórstwa	K_Wo1
EK_02	zna i rozumie zależność uzyskiwanych plonów roślin i ich jakości od warunków środowiska i nawożenia	K_Wo2
EK_03	zna i rozumie skład chemiczny nawozów organicznych i mineralnych oraz ich przemiany w glebie	K_Wo3
EK_04	potrafi przeprowadzić czynności analityczne i interpretację wyników pozwalające na rozwiązanie problemu	K_Uo2
EK_05	potrafi przeprowadzić ocenę warunków przyrodniczych gospodarstwa, wskazać dobre i słabe strony oraz dokonać doboru odmian roślin i ras zwierząt	K_Uo3
EK_06	jest gotów do korzystania z usług doradczych ekspertów i autorytetów	K_Ko1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Chemia rolna w ujęciu historycznym; próchnicowa teoria odżywiania roślin. Główne założenia teorii mineralnego odżywiania roślin.
Gleba jako środowisko odżywiania roślin; wybrane właściwości glebowe i ich rola w kształtowaniu żyzności gleb, odżywianiu roślin i nawożeniu.
Podstawy żywienia roślin. Skład chemiczny roślin, składniki pokarmowe roślin i ich pobieranie przez

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

rośliny. Podstawowe prawa żywienia roślin. Metody badań zasobności gleb; metody doświadczeń polowych i wazonowych, metody laboratoryjne: biologiczne i chemiczne
Azot, fosfor i potas w agroekosystemach; źródła i przemiany w glebie, pobieranie przez rośliny, funkcje fizjologiczne, wpływ na rośliny.
Mikroelementy (Fe, Mn, Cu, Zn, B i Mo) w agroekosystemach; źródła i przemiany w glebie, pobieranie przez rośliny, funkcje fizjologiczne, wpływ na rośliny
Nawozy mineralne stosowane w rolnictwie, ich stosowanie i przemiany w glebie
Nawozy organiczne ich pozyskiwanie wartość nawozowa i stosowanie
Nawożenie jako czynnik obciążający środowisko. Zakwaszenie, zasolenie gleb. Nawozy jako źródło pierwiastków śladowych w agroekosystemach. Nawożenie a zanieczyszczenie wód (wymywanie i eutrofizacja) oraz atmosfery (emisje gazów).

B. Problematyka ćwiczeń laboratoryjnych

Treści merytoryczne
Oznaczanie zawartości azotu ogólnego (i jego frakcji) w glebie met. destylacyjną
Oznaczanie przyswajalnego fosforu w glebie met. kolorymetryczną Egnera-Riehma
Oznaczanie przyswajalnego potasu w glebie met. płomieniową Egnera-Riehma
Oznaczenie przyswajalnego magnezu w glebie met. kolorymetryczną Schachtschabela
Oznaczenie aktywnego manganu w glebie met. Schachtschabela
Oznaczanie zawartości azotu amonowego w nawozach met. formalinową
Oznaczanie zawartości fosforu w nawozach metodą miareczkową
Oznaczanie zawartości potasu w nawozach met. nadchloranową
Oznaczanie zawartości siarki w nawozach metodą wagową
Oznaczanie zawartości węglanów i ogólnej alkaliczności nawozów wapniowych
Niekonwencjonalne nawozy organiczne
Współczesne trendy w nawożeniu. Efektywność nawozu i nawożenia
Uproszczony bilans składników pokarmowych. Obliczanie dawek nawozów.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia laboratoryjne wykonywane indywidualnie.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_ 01	KOLOKWIMUM, EGZAMIN	ĆW, W
EK_ 02	EGZAMIN	W
EK_ 03	EGZAMIN, OBSERWACJE W TRAKCIE ZAJĘĆ	ĆW, W
EK_ 04	SPRAWOZDANIE	ĆW
EK_ 05	EGZAMIN	W
EK_ 06	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ĆW

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ćwiczenia laboratoryjne na podstawie zaliczenia cząstkowego poszczególnych analiz i kolokwium końcowego.
 Wykład na podstawie egzaminu ustnego.
 Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się.
 O OCENIE POZYTYWNEJ Z PRZEDMIOTU DECYDUJE LICZBA UZYSKANYCH PUNKTÓW (>50% MAKSYMALNEJ LICZBY PUNKTÓW):
 DST >55%, DST PLUS >65%, DB >75%, DB PLUS >85%, BDB >95%.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	65
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	8
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta	27
SUMA GODZIN	100
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	4

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Gorlach E., Mazur T.: Chemia rolna. PWN, Warszawa, 2002.
2. Mercik S. (red.): Chemia rolna podstawy teoretyczne i praktyczne. SGGW, Warszawa, 2002.
3. Filipek T. (red): Chemia rolna (podstawy teoretyczne i analityczne). AR Lublin 2006.
4. Gorlach E. (red.): Przewodnik do ćwiczeń z chemii rolnej. AR Kraków, 1999.

Literatura uzupełniająca:

1. Czuba R. (red.): Nawożenie mineralne roślin uprawnych. Zakłady Chemiczne Police, 1996.
2. Filipek T.: Podstawy i skutki chemizacji agroekosystemów. AR Lublin, 1999.
3. Kabata-Pendias A., Pendias H.: Biogeochemia pierwiastków śladowych. PWN, Warszawa, 1999.
4. CZASOPISMA POPULARNONAUKOWE: AGROCHEMIA, AGROSERWIS, AURA, FARMER, NAWOZY I NAWOŻENIE, TOP AGRAR POLSKA.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej